

nání. „Kultura“ je na rozdíl od „existence“ přenosná v čase a prostoru. Nepodařilo se jednoznačně vyjasnit vztah mezi oběma dimenzemi. Předpokládáme však, že mezi nimi existuje zatím neurčitě označený, volný vztah „zrcadlení“. Nevyjasněná zůstala otázka integrační funkce kultury kolektivu.

- Činitelé, kteří ovlivňují integrování, integritu a kulturu pracovního kolektivu, jsou nejrůznější povahy: Makrosociální (např. politický systém společnosti, hospodářský mechanismus ... aj.), mezosociální (např. lokální kultura, situace a tradice odvětví ... aj.), mikrosociální (např. vztahy sympatie a antipatie v kolektivu, styl řízení vedoucího a nadřízeného orgánu ... aj.), věcné (např. používaná technika, zdroje ... aj.), personální (např. kvalifikace členů, jejich ideologická orientace ... aj.), psychologické (např. temperament vedoucího ... aj.), demografické (např. věk a pohlaví členů ... aj.) a další. Činitelé působí ve „shlucích“ a vliv jednoho z činitelů na „kvalitu“ kolektivu je možné pochopit pouze na základě znalosti struktury „shluku“.
- Pro integrační a autoregulační schopnost kolektivu je důležité rozlišovat činitele objektivní a subjektivní, vnější (z okolí) a vnitřní, konstantní (předvídatelné) a proměnlivé (kolísavé, nepředvídatelné), ovlivnitelné a neovlivnitelné.
- Pro zkoumání integrování, integrity a kultury pracovního kolektivu nestačí rutinní techniky statistické procedury. Je třeba volit kombinace technik — rozhodnutí, expertní posouzení, studium dokumentů ... aj. Důležité je dlouhodobé zaměření výzkumníka na daný okruh problémů. Výzkumník by měl být v kontaktu se životem kolektivů, účastnit se diskusí o problémech kolektivu. Je třeba překročit hranici mezi sociologem „badatelem“ a sociologem „expertem“.

Jednání sympozia vyústilo v požadavek dalšího vyjasňování nastolených teoretických problémů, a to v rovině teoretické diskuse i v rovině konfrontace rozpracovaných pojmů se sociální realitou. V březnu 1988 byla zahájena příprava dalšího sympozia, které by tentokrát mělo být věnováno empirické konfrontaci rozpracovaných teoretických východisek.

Rádi bychom navázali spolupráci s dalšími zájemci o aktivní, tvořivou účast na této práci. Máte-li konkrétní příspěvek k danému tématu, můžete se obrátit na přípravný výbor: Dr. Jana Šindlářová, ÚDVVL — sociologické oddělení, Panská 12, 602 00 Brno.

Za účastníky sympozia
Libor Musil

Sociologická knižnice Nakladatelství Svoboda v roce 1988/89

Typologie a klasifikace v sociologických výzkumech

Metodologická příručka analyzuje způsob využití matematických metod v sociologických výzkumech. Řeší pojetí pojmů klasifikace a typologie, analyzuje etapy typologické procedury s využitím matematických metod. Zabývá se výběrem klasifikačního algoritmu při použití typologie v sociologii a rozebírá otázky související s využitím matematických metod při interpretaci klasifikací (1988).

Sociální deviace. Úvod do obecné teorie

Na základě poznatků z oblasti práva, psychologie, etiky a sociologie práce analyzuje chování, které se odlišuje od sociálních norem. Obsahuje obecnou charakteristiku sociální normy a sociální deviace, zkoumá prostorové rozšíření sociálních deviací a jejich dynamiku, komponenty, mechanismy a příčiny jejich vzniku i otázky boje proti nim (1988).

J. Duffková: Zkoumání budoucnosti (Kritická analýza nemarxistických koncepcí)

Autorka se v práci zaměřila na konfrontaci marxistického a nemarxistického zkoumání budoucnosti. Kriticky analyzuje buržoazní futurologické koncepce, jejich teoreticko-metodologické základy a ukazuje meze jejich možností i využitelné momenty (1988).

N. Jachiel: Sociologie a sociální praxe

Přední bulharský sociolog se zabývá výzkumem nejdůležitějších aspektů a problémových vztahů mezi sociologií a sociální praxí. Z hlediska specifických sociologic-

(1) Sborník referátů bude rozeslán v prvním čtvrtletí tohoto roku.

kých přístupů k poznání sociální reality zkoumá aktuální problémy společensko-ekonomického vývoje socialistické společnosti a zdůrazňuje místo, roli a význam vědy v tomto vývoji (1988).

F. M. Burlackij — A. A. Galkin: *Politická sociologie kapitalismu*

Ucelený přehled o základních otázkách politické sociologie kapitalistické společnosti. Autoři analyzují politické vztahy v třídně antagonistické společnosti, politický systém současného kapitalismu, sociální komponenty politické moci, politickou kulturu, politické chování, buržoazní politické systémy a mezinárodní vztahy. Práce vhodně doplňuje publikaci *Současná buržoazní politická věda*, která vyšla v roce 1985 a zabývá se stavem politické vědy v USA, Anglii, Francii, Itálii a NSR (1989).

Buržoazní sociologie na konci 20. století. Kritika nejnovějších tendencí

Přehled základních tendencí současné buržoazní sociologie, se zvláštním zřetelem k obratu od „krizového“ vědomí, jež převládalo v sociologii šedesátých let, k vědomí „stabilizačnímu“, spjatému s neokonzervativními tendencemi. Autoři analyzují nové trendy, které se objevily v souvislosti s prolínáním jednotlivých škol a koncepcí a s návratem současných sociologů ke klasikům buržoazní sociologie (M. Weberovi, T. Parsonsovi, M. Luhmannovi). Zkoumají i odraz problémů sociálního rozvoje v západní sociologii (1989).

J. Musil — P. Matějů: *Poznávání města (Metody sociologické analýzy města)*

Práce je příspěvkem ke zdokonalování a sjednocování poznávacích, rozborových a hodnotících metodických postupů používaných při rozбореch městských sídel. Není orientována pouze technicky a kvantitativně; klade důraz především na metody, které chápou město jako kulturní a antropologický fenomén a usilují o humanizaci pohledu na město. Zabývá se i činností národních výborů v souvislosti se zkvalitňováním řízení a rozvojem sociálního plánování územních jednotek (1989).

F. Zich a kol.: *Základy marxisticko-leninské sociologie*

Práce shrnuje poznatky o předmětu, vývoji a základních funkcích marxisticko-leninské sociologie, kriticky analyzuje buržoazní sociologii, podává informaci o metodologii a technikách sociologického výzkumu a zabývá se i využitím sociologie ve stranické a řídicí práci (1989).

J. M.